

Nr. 46 Brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 juli 2026

Op 22 april 2026 vond een Kamerdebat plaats over de maatregelen tegen de hoge energie- en brandstofprijzen, naar aanleiding van de situatie in het Midden-Oosten. Aan het lid Bontenbal is toegezegd om te bekijken of handelingskaders kunnen worden opgesteld voor sectoren die worden geraakt door de huidige prijsstijgingen. De minister van EZK zegde toe dat IenW in gesprek zou gaan met de sectoren die werken in overheidsopdracht. Hierbij zijn de bouw, grondverzet, doelgroepenvervoer en provinciaal personenvervoer als voorbeeld genoemd. Met deze brief informeer ik u, conform de toezegging, over de voortgang.

Sectoren ervaren prijsstijgingen

Verschillende sectoren die werken in overheidsopdracht vragen om duidelijkheid over de voorwaarden bij de uitvoering, nu zij geconfronteerd worden met hogere brandstofprijzen. Het Rijk ontvangt (contractuele) waarschuwingsbrieven van opdrachtnemers. Daarnaast wijst met name het mkb op een toenemende liquiditeitsdruk door de situatie in het Midden-Oosten. De bedrijven benadrukken dat dit niet op zichzelf staat, want geopolitieke ontwikkelingen zorgen al langer voor aanhoudende onzekerheid, schommelende energieprijzen en mogelijke materiaalschaarste.

Een handelingskader als instrument om door te blijven werken en bouwen

Sectoren roepen opdrachtgevers op tot tijdige en voorspelbare besluitvorming om projecten door te kunnen laten gaan. Een handelingskader kan hiervoor een middel zijn. Het kabinet ziet een handelingskader als een gezamenlijk vastgesteld kader met praktische handvatten, dat overheden, uitvoeringsorganisaties en marktpartijen houvast biedt tijdens majeure veranderingen om onvoorziene excessieve risico's te adresseren. Een handelingskader helpt om bestaande afspraken te verduidelijken. Het biedt zo een startpunt voor verdere uitwerking en/of toepassing in een specifieke situatie, zonder dat opdrachtgever en opdrachtnemer voor elk contract de voorwaarden uit moeten zoeken.

Het doel van het kader is dat gezonde bedrijven niet onnodig in de problemen komen. Dit voorkomt een verstoring van projecten, dienstverlening en de markt. We kunnen zo verder blijven bouwen en werken aan de belangrijke opgaven waar Nederland op dit moment voor staat.

Financiële gevolgen

Het handelingskader is, zoals hiervoor beschreven, een verduidelikend instrument en heeft geen directe financiële impact. Ook zonder handelingskader zijn er namelijk verplichtingen naar opdrachtnemers bij onvoorziene, excessieve kostenstijgingen. Veel contracten bevatten clausules over hoe om te gaan met excessieve kostenstijgingen. Voor eventuele claims die hieruit volgen is nog géén financiële dekking voorzien. Het kabinet blijft in gesprek met de sector over de omvang en impact van de prijsstijgingen als gevolg van de situatie in het Midden-Oosten.

Proces

IenW zal deze zomer samen met andere departementen, uitvoering en sectorpartijen een handelingskader opstellen voor de bouw, infra, grondverzet en (een deel van) het personenvervoer die in opdracht van de overheid werken. Het streven is om een integraal handelingskader op te stellen dat per branche kan worden toegepast, met respect voor de verschillen tussen sectoren en de verantwoordelijkheden van de individuele stakeholders. De inzet is om dit handelingskader uiterlijk in het najaar van 2026 vast te stellen.

Tot slot

Het opvangen van onvoorziene excessieve prijsstijgingen geldt als een kortetermijnoplossing. Het gebruik van fossiele brandstoffen brengt een grote gevoeligheid voor prijsstijgingen met zich mee. Zoals beschreven in de Kamerbrief van 20 april jl.¹, ziet het kabinet als langetermijnperspectief om weerbaarder te worden door de afbouw van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen. Deze aanpak zet het kabinet onverminderd voort.

De minister van Infrastructuur en Waterstaat,
V.P.G. Karremans

¹ Kamerstukken II, 2025-2026, 36 933 nr. 1